

Gospodarski Glasnik

za Štajersko.

List za gospodarstvo in umno kmetijstvo.

Izdaja o. kr. kmetijska družba na Štajerskem.

List velja na leto 4 krone.

Udje družbe prispevajo na leto 3 krone.

Udje dobé list zastoj.

Vsebina: Razglas glede subvencije za pospeševanje sejanja trav in pridelovanja krme na Štajerskem za leto 1911. — Bistvo in namen kapitalističnih družb. — Vse premalo vpoštovani pomočniki kmeta iz vrst živalstva. — Gnojenje detelji. — Pregledno poročilo o delovanju južnoštajerskega hmeljarkega društva v Žalcu v letu 1910. — Iz razprav osrednjega odbora c. k. kmetijske družbe na Štajerskem. — Zborovanja podružnic. — Iz podružnic. — Vposlano. — Uradno. — **Zadruha:** Poročila zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem. — Tržna poročila. — Oznanila.

Razglas

zadevajoč subvencije za pospeševanje sejanja trav in pridelovanja krme na Štajerskem za leto 1911.

Pričakujē, da bo visoko c. k. poljedelsko ministrstvo tudi za leto 1911 nakazalo obljubljeni subvencijo v znesku 5000 K za pospeševanje sejanja trav in pridelovanja krme, namerava osrednji odbor po sklepu seje dne 10. januarja 1911 tudi letos nadaljevati akcijo za pospeševanje pridelovanja krme s tem, da bo dajal kolikor bo mogoče po sredstvih, ki so na razpolago, onim posestnikom, ki hočejo na novo posejati pašnike in travnike ali svoje travnike zboljšati s posetvijo, eventuelno tudi za nova deteljišča in lucerno, subvencije do polovične nakupne cene za travino mešanico. Drugo polovico mora plačati vsak posestnik sam. Z ozirom na mala sredstva lahko dobē v vsaki podružnici le 1 do 3 posestniki podporo za ½ do dveh oralov.

Subvencije se dajejo pod pogojem, da se prošnjik z reverzom zaveže, da bo vposlane vprašalne pole v določenem roku po podružnicah vestno izpolnjene poslal osrednjemu odboru in seme primerno strokovno porabil, ker mora sicer dano subvencijo brez ugovora vrniti.

Prošnje za to subvencijo se morajo s podatki o legi in kakovosti zemlje (ali je peščena, ilovnata, glinasta, apnena, mokra ali suha, strma ali ravna) po predstojništvih podružnic, kjer se dobē reverzi, s podpisanimi reverzi poslati najpozneje do 10. februarja 1911 osrednjemu odboru.

Od osrednjega odbora c. k. kmetijske družbe na Štajerskem.

Prezident:

Attems I. r.

Glavni tajnik:

Juvan I. r.

48-2

Bistvo in namen kapitalističnih družb.

Prav po pravici se v knjigah opozarja na to, kako napačno je, če se, kar je sploh navadno, mešajo pojmi „karteli, ringi, trusti, corners“ i. t. d. in rabijo kot popolnoma enako vredni.

V naslednjem hočemo poskusiti razlago teh organizacij v narodnogospodarskem, privatnogospodarskem in pravnem oziru, kolikor se to da napraviti v kratkem članku.

Karteli so proste zveze podjetnikov, ki ostanejo sicer samostojni, v ta namen, da si monopolizirajo trg. Karteli so naravna posledica hudega konkurenčnega boja v moderni veleindustriji in rudokopstvu. Tekmovanje traja navadno tako dolgo, dokler imajo tekmovalci še dobiček; kakor hitro pa konkurenca ne nese več dobička, se popolnoma obrne in spremeni v zvezo. „Konkurenca ubija konkurenco“, iz nje nastajajo karteli ali po domače povedano, dva, ki sta prej

delala eden proti drugemu, se spravita in delata skupno.

Če so vsa podjetja v enem kartelu, potem je namen dosežen in kartel gospodari neomejeno na trgu. Pri mnogih kartelih pa tega ni, ker imajo takozvane „outsiders“ (zunaj stoječe).

A nele trg, ampak tudi delavci postanejo odvisni od moči, ki skrbi in varuje večkrat brezobzirno le svojo lastno korist. In proti temu dvema največjima gospodarskima škodama nas varujejo deloma delavske zveze, državna kartelna postava, nekoliko tudi konzumne zveze.

Ker beseda o zvezah delojemavcev ne spada sem in so zveze kupovavcev (konzumi), ki se navadno zelo težko osnujejo, preslabe, nam je treba govoriti le o kartelni postavodaji.

Avstrijska vlada se peča baš sedaj z osnutkom kartelne postave. Dosedaj spadajo karteli pod „koalicijsko (društveno) postavo iz leta 1870“, ki take družbe načeloma dovoljuje. Karteli za zvišanje cen na škodo občinstva torej niso kaz-

njivi, a so pravno brez moči, ker jim država ne da pomoči, da bi uveljavili svoje zahteve. Taki karteli trajajo torej le tako dolgo, kakor dolgo traja dobra volja onih, ki so sklenili pogodbo. V slabih časih nastanejo, če pa so tržne razmere ugodne in kartelne cene visoke, razpadejo ali na ta način, da se kako kartelirano podjetje zadovolji z manjšim dobičkom, ali pa da izstopi iz kartela, da bi si z nižjimi cenami razširilo svoj promet. Pogodbe, ki so nasprotne dobrim šegam, na primer karteli, ki določajo najmanjšo mezdo, so v Avstriji tudi prepovedani.

Ker smo v dosedanem govorili o škodah kartelov, moramo govoriti tudi o njihovih prednostih in koristih, ki še niso dovolj cenjene. Enakomernost cene, ki je pred vsem važna za udelovavce surovin, ureditev popraševanja po delu, večkrat boljši delovni pogoji, vse to so narodnogospodarsko ugodne posledice, ki se ne smejo podcenjevati. Za nekatere panoge industrije so karteli naravnost potrebni, v produkcijski tehniki pomenijo na vsak način velik napredek.

Navadno se pri kartelih določi po pogodbi cena; to je glavno bistvo vseh kartelov. Ali pa se določijo druge stvari, na primer roki plačil in roki dobave (v tekstilni industriji), ali pa velikost, oziroma omejitev produkcije (bombaževe predilnice), razdelitev prodajnih okolišev med člane kartela, nadalje skupna prevzema naročil in njih oddaja med člane po določenem razmerju i. t. d.

V tej zadnji obliki kartela, pri kateri je pravzaprav posamezni podjetnik le še pravno samostojen, imamo prehod k fuziji (združitvi) večjega števila podjetij v eno družbo. Narodnogospodarski dobiček takih fuzij je v tem, da so produkcijski stroški cenejši. Podjetje, ki je v taki fuziji ali družbi, uživava vse prednosti in ugodnosti velikih obratov v večji meri. Če se izvrši taka fuzija, se tvornice v krajih, kjer so produkcijske razmere (dobava surovin, cenih delavskih moči, promet i. t. d.) neugodne, opustijo in priklopijo tvornicam v ugodnih razmerah. Tako je n. pr. Whiskytrust, ena taka družba, v katero je stopilo 80 fabrik, takoj zaprla 68.*

* Glej Lichmann: Kartelle und Trusts, 2. Auflage. Stuttgart 1910. — Zelo lahko umljiva, zanimiva in poučna knjižica.

Mnogo narodnogospodarske škode so naredili trusti, pred vsem ogromna ameriška podjetja, ki so nastala vsled fuzije. Trustom precej podobne so takozvane „Holding Companies“ ali kontrolne družbe, ki imajo vse ali vsaj večino akcijskih enakih podjetij.

Trust, ki dela vedno na to, da bi si monopoliziral na vsem svetu produkcijo petroleja, pred vsem pa njega prodajo, je takozvana Standard Oil Company. Rockefeller, duša tega trusta, je bil brezobziren v zasledovanju tega cilja. Najprej je dosegel za svoje rafinerije pri železnicah visoke odškodnine za vožnine in je tako lažje uničil konkurenčne rafinerije. Kot edini razpošiljavec petroleja se je sedaj obrnil proti železnicam, povzročil konkurenco pri tarifih in spravil stvar tako daleč, da železnice niso petroleja vozile samo brezplačno, ampak da so dajale še denar za to. V takih razmerah se je lahko polastil železnic kakor tudi cevi in s tem je dobil tudi proizvajalce surovega olja v roke; če so hoteli ti svoje olje poslati drugim rafinerijam, potem ga kratkotalo ni prevzel za vozno blago. Ko si je podvrgel na ta način produkcijo petroleja, je trust monopoliziral tudi trgovino s petrolejem in sicer najprej v Severni in Južni Ameriki, potem z različno imenovanimi družbami, ki so se na ta namen osnovali (Vacuum Oil Co.) v raznih delih Evrope, nadalje v Avstraliji, Južni Afriki i. t. d. Da bi bil tudi glede pošiljanja preko morja neodvisen, je trust dal napraviti posebne vozove in ladje ter je na ta način uničil zelo razširjeno in cvetočo prevažanje petroleja z jadrenicami. Leta 1903 je znašalo Rockefellerjevo premoženje približno 1000 milijonov dolarjev (Sonndorfer, Technik des Welt-handels), po naše blizu 5000 milijonov kron.

Njegova družba ima 480 milijonov kron kapitala in je s tem kapitalom leta 1907 baje dosegla 420 milijonov kron dobička. Vsakoletni dobički pa so mnogo večji ko dividenda, ki kaže navadno 40 do 50 odstotkov. Kapital, ki ga ne potrebujejo za svoj Oil Trust, rabijo voditelji trusta v drugih industrijah in podjetjih. Med drugim imajo velik del vsega svetovnega bakra v rokah.

Trusti služijo navadno samo in edino privatni koristi. Velikanski dobički večkrat 20 do 40 odstotkov prvotno izdanih efekt, precenitve pridobljenih podjetij, podkupovanje in goljufije v velikem štilu, špekulacije najrazličnejše vrste, vse to je požrlo mnogo prihrankov ljudij, ki so hoteli postati brez truda milijonarji.

Trusti in kapital močno vplivajo na politične razmere Amerike. Postave proti trustom se sicer vedno obljublajo, a ne pridejo nikdar.

V Avstriji tako velikanskih podjetij kakor so ameriški trusti, ne poznamo. Tudi bi država lahko njih ustanovitev preprečila s tem, da bi jim ne dala koncesije. Po § 247. trgovske postave je treba za ustanovitev kake nove akcijske družbe, (ki bi se v tem slučaju morala ustvariti s fuzijo), državnega dovoljenja.

Po tem kratkem pregledu trustov si moramo ogledati vedno škodljive corners in ringe. To so družbe, ki jim je edini namen špekulacija; te družbe pokupijo

vse tržne zaloge in si tako monopolizirajo prodajo.

Kmetijstvo za take in doslej opisane družbe ni pravo polje. Karteli in trusti se ne ustvarijo, ker je število producentov zelo veliko, ker so obrati različni in različna produkcija. Vendar ima tudi združitve v kmetijstvu velike naloge. Tukaj se mora organizacija bolj ko kje drugje začeti v malem in počasi napredovati; potrebno pa je trdno jedro, kakor nepogljiva volja ameriških milijarderov, okoli katerega se vse zbira.

Tako lahko, sicer na drug način, tudi v kmetijstvu nastanejo z združitvijo družbe, ki so v svetovnem življenju velikanskega pomena. Jul. Lohberger.

Vse premalo vpoštevani pomočniki kmeta iz vrst živalstva.

(Izvirni spis.)

(Nadaljevanje.)

Ce tudi polové lisice, podlasice in kune mnogo zajčkov, voluharjev, poljskih miših in drugih škodljivcev, vendar ne zaslužijo ravno izrečnega varstva od strani kmetovavcev, ker zasledujejo tudi neizmerno koristne ptice pevke, ter naredé s tem veliko škode. Ni dvoma, da ima kmetovavec ravno med vrstami ptic največ najzvestejših pomočnikov v boju proti raznim škodljivcem.

Male ptičice, kakor so to: pevci, plezaleci i. dr. mu pomagajo pokončavati škodljivi mrčes; večje pa, kakor n. pr. mišarji, mokosevke ali pustolovke, sove in čuki love miši, voluharje ali krtice, podgane in druge enake glodavce.

Kjer koli ljudje ne vpoštevajo to koristno delo ptic in nerazumno zasledujejo ptice brez razločka, se to sigurno maščuje nad njihovimi kulturnimi rastlinami. Tam se množi vsakojaka, škodljiva golazen vedno bolj in bolj; ta svojat pa zmanjšuje sad vsakdanjega truda.

Koliko milijonov in milijonov drobnih ptičic — selivk je padlo, pade in še bode padlo v mrežo talijanskih brezvestnežev, ki naredé na ta način nam in sebi neizmerno škodo. Naši merodajni krogi so ponovno javno kazali na ta nedostatek kulture naših južnih sosedov in splošno se je odobravalo, ko so dobili tudi Taljani v novejšem času zakon za varstvo koristnih ptic; vendar bode še sigurno mnogo let preteklo, predno se vsestransko vkorenini dobra misel zakona med tamšnjim ljudstvom.

Nikdo ne more trditi, da bi bilo naše ljudstvo pohlepno za mesom malih ptičic; ptičji lov je pri nas hvala Bogu nekaj nepoznanega, in vendar je opažati tudi med nami pojemanje števila teh zvestih čuvajev naših kulturnih rastlin.

Veliko se jih pogubi za časa izseljevanja v južne kraje, veliko pri povratku; mnogo jih uniči slabo vreme, še več jih pokončajo mačke, kune, podlasice, lisice, ptice roparice ter drugi grabežljivci; in tako je bilo tudi nekdanj, ko še ni bilo opažati zmanjšanja števila koristnih ptičic. Ali sedanje splošno kulturno napredovanje vznemirja tudi naše mile krilatce in jim jemlje vedno bolj in bolj prilike za neovirano gnezdenje, valjenje in odgajanje svojih mladičev. Močvirna, nepristopna tla, staro duplasto drevje, razno grmičevje in enaka varna zavetišča naših ptičic: vse to zgineva dan za dnevom,

ker je ljudstvo primorano v boju za obstanek obračati v prid vsaki pedenj zemlje.

Vendar bodi najtopleje priporočano vsakemu kmetovavcu, naj ne trebi brez razloga grmičevje in naj kjer koli razmere dopuščajo skuša ohraniti v prirodi se nahajajoča, za gnezdenje priročna mesta. Kjer jih pa ni, jih naj ustvarja, da tako privabi k sebi svoje zveste pomočnice in čuvaje njegovih livad, poljan in sadnih vrtov.

V zimskem času pa se naj spomni neprecenljivih uslug, ki so mu jih izkazale čez leto in dan ter jim naj povrača s primerno hrano, da jih obvaruje gladu in pogina. Hvaležno mu bodo obilno poplačale njegov majhni trud s pokončavanjem razne golazni.

Čim več ptičic privabimo v naše sadosnike, tem manj nam je treba rabiti raznih tovarniških preparatov za pokončavanje škodljivega mrčesa, ker so ptičice v tem oziru nedosegljive. Zatorej čuvajmo in negujmo ptice-pevke.

(Nadaljevanje sledi.)

Zupanc.

Gnojenje detelji.

Sejte več detelje in redili boste lahko več in boljše živine! — to je glas, kateri je posebno pri sedanji draginji živine popolnoma opravičen. Pa ne samo sejati, ampak tudi skrbeti za primerno gnojenje je treba, če hočemo doseči res dobre pridelke. Najbolje storimo, če sejemo deteljo po močno gnojnih okopavinah. Če pa imamo slabo, izmolženo zemljo, treba dobro pognojiti s fosforovo kislino in kalijem; za dušik nam ni treba veliko skrbeti, ker si ga detelje same iz zraka nabirajo. Detelja ostane dalje časa na istem prostoru; zatorej je najbolje, da gnojimo že rastlini, med katero sejemo deteljo, v večji meri. S takšnim ravnanjem se gnojila spravijo globoko v zemljo, kar je pri deteljah radi dolgih korenin velike vrednosti.

Za gnojenje k deteljam pridejo v poštev gnojila, katera dolgo časa učinkujejo. Na 1 ha (2 orala) se računa okoli 6 metercentov Tomaževe žindre in 2 metercenta kalijeve soli (ali pa 6 metercentov kajnita). Omenimo pa, da nam pride kalijeva sol nekoliko boljši kup, kakor kajnit. Ti dve gnojili se lahko med seboj pomešata in skupno trosita, treba pa je to mešanico takoj raztrositi, ker bi se nam drugače strdila.

Takšno gnojenje s Tomaževo žindro in kalijevo soljo učinkuje dobro k rastlini, med katero sejemo deteljo — navadno je to oves — vpliva pa tudi prav izvrstno na razvoj mladih deteljnih rastlinic.

Če imamo deteljlišča, ki so nam v teku časa opešala, n. pr. pri lucerni, ki ostane dalje časa na enem prostoru, tedaj ni drugega pripomočka kakor gnojenje. Tudi v tem slučaju izborna učinkujejo omenjena gnojila: Tomaževa žindra in kalijeva sol. Prav dobro gnojilo je tudi pepel, dočim se gnojnica in hlevski gnoj z veliko boljšim uspehom porabita za druge sadeže.

Z.

Pregledno poročilo o delovanju južnoštajerskega hmeljarskega društva v Žalcu v letu 1910.

Vlažno in hladno vreme pretečenega leta ni bilo ugodno za razvoj hmeljeve rastline in ta vpliv se je poznal ne

samo na kakovosti, ampak tudi na njegovej množini. Pridelek znaša približno 26.000 do 27.000 starih centov. Cena se je gibala za 50 kg med 100 — 130 K, pri predprodaji celo do 160 K; obiralo se je, kakor še nobeno leto, letos cel mesec počenši tu in tam že s 16. avgustom; splošno pa se je začelo z 20. avgustom z obiranjem, ter je trajalo do sredi septembra. Pri vsem tem pa je ostalo precej hmelja neobranega, ker je postal rdečkast. Toča je napravila, zlasti pa v žalski okolici, dne 10. junija in 20. julija znatno škodo. Izmed škodljivcev so se pojavile meseca aprila zemeljske bolhe, ki so pa meseca maja izginile, ne da bi povzročile posebno škodo.

Ker se je v teku zadnjih let prezrlo paziti na hmeljevega hrošča (*plinthus porcatus*) od posameznih hmeljarjev kakor tudi od hmeljarskega društva, smo pri letošnji pomladanski rezi opazili, da je škodljivec mestoma popolnoma uničil celo vrsto rastlinskih korenin.

Za zatiranje tega škodljivca so se priredila v 13 krajih poučna predavanja s praktičnimi razkazovanji na hmeljišču samem in so se zanimanci tudi potom lokalnih listov opozorili na zatiranje hmeljskega hrošča. Protisredstva so: jesenska rez, visoko osipavanje in pravilno postavljanje drogov. Teoretičen in praktičen pouk o pravilni rezi bo nadaljeval poslovodja na spomlad t. l.; radi mokrotnega vremena se jesenska rez ni mogla izvršiti.

Radi toče, ki je zadela tudi poskuševalni hmeljski vrt, je morala za letos izostati razstava njega pridelkov. V pojasnilo o svetovnem trgu s hmeljem se je objavilo 41 brzojavnih poročil iz Norimberka, 30 iz Žateca v lokalnih listih in na črni rotovski deski v Žalcu. Razen tega se je vpslalo vsem strokovnim listom avstrijske in nemške (tudi dvema nizozemskima) 17 poročil o stanju hmelja savinjskega hmeljskega okoliša; 30 takih poročil iz drugih krajev se je v slovenskem jeziku objavilo v naših listih, da so mogli naši hmeljarji dobiti pregled.

„Navodilo k umnemu hmeljarstvu“, ki ga je izdalo c. k. poljedelsko ministrstvo, je prestavil poslovodja v slovenski jezik; omenjeno ministrstvo je prepustilo več izvodov navedene knjižice, ki se je razdelila med člane hmeljarskega društva, vsem šolskim vodstvom in občinskim predstojništvom našega hmeljarskega okrožja. Pravila prvega združenega hmeljarskega skladišča štajerskega, ki so se c. k. namestništvu v Gradcu predložila v svrhu ustanovitve javne ocenjevalnice hmelja v Žalcu, niso bila odobrena in se morajo še deloma popraviti.

Po nalogu O. O. c. k. kmetijske družbe je vodstvo c. k. poljedelskemu ministrstvu dalo navodilo, kako je omogočiti pregled o planoti, na koji se goji na južnem Štajerskem hmelj. Svetovne razstave v Buenos - Airesu se nismo udeležili z doloženimi dopisiljavami.

Znižana vožnja za hmeljske obirače se je dosegla na progah južne železnice tudi v pretečenem letu na ta način, da so se potujoči delavci izkazali z legitimacijo, kojo je vodstvo razposlalo v ta namen; pri c. k. državni železnici za-

dostuje samo potovalna listina (delavska knjižica, domovnica).

Prošnji vodstva, da se naj zniža prevozna cena za hmelj, se od ravnateljstva c. k. državnih železnic v Beljaku ni ugodilo.

Dne 3. novembra je imelo vodstvo svojo sejo in se je sklenilo pri tej priliki sledeče:

a) odbiranje hmeljskih vrst, ki se goje v poskusnem vrtu se ima nadaljevati;

b) z ozirom na sedanje razmere se mora ustanovitev zimske kmetijske šole, kjer bi se oziralo v prvi vrsti na pouk v hmeljarstvu, opustiti;

c) leta 1911 se ima prirediti v Žalcu hmeljarska razstava. Društveno vodstvo si je postavilo nalogo iti prišedšim kupovcem hmelja pri najemanju primerne stanovanja na roko.

Kakor znano, se je v namen pospeševanja hmeljarstva v alpskih deželah nastavljal poseben konzulent s sedežem na Dunaju. Društveno vodstvo je v pretečenem letu c. k. ministrstvo za poljedelstvo dvakrat zaprosilo, da odpošlje omenjenega gospoda na južno Štajersko, pa je prošnjo odbilo obakrat. Češkim hmeljarjem so pa 3 konzulentje (C. J. Hoffer v Pragi, ravnatelj Bauer v Žatecu in ravnatelj Moll v Rakonicah) na razpolago; od imenovanih je prvi gospod stalno prideljen nemški sekciji deželnega kulturnega sveta za kraljevino Češko.

Društveno vodstvo je imelo 22 sej; redni občni zbor se je vršil dne 4. aprila 1910, izredni pa 2. januarja 1911; pri tej priliki se je protestiralo odločno proti nameravani deželni dokladi na pivo. Društvo je imelo samo 76 članov.

Pojasnila glede porabe umetnih gnojil, glede škodljivcev in tržnih tendenc in cen so se dajala ne samo članom, ampak tudi drugim vedno z obratno pošto.

V Žalcu, dne 10. januarja 1911.

Načelnik: Dr. Bergman. Poslovodja: Petriček.

Iz razprav osrednjega odbora c. k. kmetijske družbe na Štajerskem.

742. seja dne 13. decembra 1910. Začetek ob 10. uri predpoldne.

(Konec.)

O. O. sklene poslati visoki c. k. namestniji vlogo, v kateri bo odločno zahteval:

1. Mešetarjem, ki hodijo s sejma na sejem in iz kraja v kraj, se naj v interesu naše domače živinoreje ta posel prikrajša, če ga ni mogoče popolnoma odpraviti.

2. Sejmi za klavno in rabno živino se naj kakor hitro se da in kjer je mogoče, ločijo.

3. Kuga na parkljih in gobcih, ki je razširjena v graški klavnici se naj z vso odločnostjo zatire.

Nadalje govori član O. O. dr. Klusemann o inseratu, ki ga je dal v „Tagespost“ graški trgovec Henrik Welisch, ki v tem inseratu na brezvesten način v svoj dobiček izrablja kugo na gobcih in parkljih, kar se na noben način ne sme prezreti in proti čemur se mora kmetijstvo odločno zavarovati. O. O. sklene poslati primerno vlogo c. k. namestniji.

Nato se vzamejo na znanje razna obvestila živinorejskega odseka, med njimi poročilo prezidija o uspehu prošnje pri

visokem c. k. poljedelskem ministrstvu, naj se nakaže izredna dotacija za nakup bikov v znesku 30.000 K, kateri prošnji je visoko c. k. poljedelsko ministrstvo ugodilo. Nadalje dopis visokega deželnega odbora o aktiviranju agrarnih oblasti, dopis visokega c. k. poljedelskega ministrstva o razširitvi mlekarstva, o čemer bo poročala živinorejska sekcija, zahvala visoke c. k. namestnije za podporo pri zatiranju kuge na gobcih in parkljih in dopis visoke c. k. namestnije o dosedaj nakazanih svotah iz izrednega kredita za pospeševanje živinoreje.

5. Poročila in predlogi odseka za rejo svinj in ovac:

a) Poročilo družbinega knjigovodstva o računih pri akcijah za pospeševanje svinjereje, izvršenih v letu 1910.

Poroča prvi podnačelnik Henrik vitez pl. Plessing.

Poročevavec predloži računski zaključek za letošnjo svinjerejsko akcijo, ki kaže 32.687 K 78 v prejemkov, od katerih se je vsled sklepa odseka z dne 31. januarja 1910 za nakup regeneratorev za plemenske postaje v letu 1911 rezerviralo 5456 K 16 v, tako da je za tekoče izdatke ostalo 27.231 K 62 v. V letu 1910 se je izdalo za nakup in znižano oddajo 416 merjascev in 11 prašičkov 34.485 K, potni stroški, voznina, tiskovine, krma in drugo je stalo 1206 K 39 v, tako da se je skupno izdalo 35.691 K 39 v. Če primerjamo to vsoto z dohodki v znesku 27.231 K 62 v, vidimo, da znaša primanjkljaj 8459 K 77 v, kar se bo pokrilo iz 20.000 K, zaprosenih za rejo drobnice iz izrednega, na Štajersko odpadajočega kredita v znesku 377.893 K 5 v. V letu 1910 se je oddalo na Gornje Štajersko 70 merjascev, na Srednje 210 in na Spodnje 136, skupaj 416, dočim se je onih 11 prašičkov na predlog visokega c. k. poljedelskega ministrstva oddalo kmetom in sicer trem v Partinju, okr. Maribor, 6, dvema v Senarski, okraj Maribor, pa 5, obema brezplačno.

Se vzame z odobravanjem na znanje.

b) Sklepanje o proračunu za leto 1911.

Poročevavec I. podnačelnik Henrik vitez pl. Plessing.

Poročevavec predloži, naj se za nakup regeneratorev za plemenske postaje in sicer 12 plemenskih merjascev in 8 brejih prasic 9425 K, za nakup in ceno oddajo 500 plemenskih merjascev, nadalje za svinjske hleve in zboljšave svinjskih paš, premiranje pri ogledovanju svinj in druge izdatke 46.400 K, nadalje kot prvo rezervno za nakup regeneratorev v letu 1913, 4000 K, torej skupaj 59.825 K.

Za pokritje je določenih: a) rezerva za nakup regeneratorev iz leta 1910 v znesku 5456 K 16 v; b) subvencije države: 1. redna subvencija 20.000 K; 2. izredna subvencija 17.000 K, skupno 37.000 K; c) od dežele subvencija v znesku 8000 K; d) od strank za znižano oddajo 500 plemenskih merjascev po 30 K 15.000 K, torej skupna vsota 65.456 K 16 v. Zahteve pa znašajo 59.825 K, tako da še preostane na razpolago 5631 K 16 v, kateri znesek se bo v slučaju, da poljedelsko ministrstvo za 1911 ne bo dalo celih 20.000 K podpore, ampak dosedanji znesek

14.000 K, porabil za pokritje eventualnega primanjkljaja.

Se odobri.

c) O računskem zaključku in proračunu za ovcerejo poroča poročavec, da je bilo za pospeševanje reje ovac v letu 1910 na razpolago 5562 K 31 v, da pa se je porabilo 6367 K 95 v, tako da se je prekoračil proračun za 805 K 64 v, ki se bodo vzele iz izrednega kredita. Za leto 1911 znašajo zahteve v proračunu za ovcerejo 9650 K, pokritje pa 9600 K.

Se odobri in vzame na znanje.

Poročilo o delovanju plemenskih postaj, o oddaji subvencijskih merjascev in plemenskem stanju podeljenih merjascev.

Poroča I. podpredsednik vitez pl. Plessing.

Poročavec poda izvleček iz poročila deželnega živinorejskega nadzornika Jelovška, ki mu je družba poverila vodstvo svinjerejske akcije in nadzorovanje plemenskih postaj, iz katerega se da posneti, da se postaje dobro razvijajo. Poskrbljeno je, da se mladiči ne rode v času najhujše zime ali vročine in da se pravilno krmijo in gojijo, da skrbi tudi narava in ne samo regeneratorji za osvežitev plemenskega materiala. Ta vzgled je vplival tudi na kmetske svinjerejce in tako se je lahko letos že od kmetov kupilo večje število merjascev in jih razdalo prošnjikom. Posamezni slučajji nesreč, ki so se zgodili v teku leta pri posameznih plemenskih postajah, so imeli svoje vzroke navadno v voditeljih teh postaj ali pa so jih zakrivile neugodne razmere pri prevozu.

Se vzame na znanje.

e) C. k. namestnija glede odprave pomanjkanja svinj in povzdige svinjereje.

Poroča I. podpredsednik Henrik vitez pl. Plessing.

Poročavec pozdravlja od visokega ministristva in namestnije pokazano zanimanje za povzdigo svinjereje kar najodkritosrečneje in upa, da se bodo odredbe visokega c. k. poljedelskega ministristva posrečile, če se bo oziralo na želje odseka za svinjerejo in če se bodo pritegnili v posameznih okrajih naseljeni veterinarski organi h komiteju za pospeševanje svinjereje in poklicanimi deželnimi strokovnimi organi, če se bodo natanko informirali o delu kmetijske družbe v tej stvari in nadaljevali v smislu teh odredb pozneje svoje delovanje. S postavo o izberi merjascev, kakor jo ima Moravska, bi se le tedaj kaj doseglo, če bi se merjascerejci pri reji merjascev ravnali po naravnih načelih.

O. O. vzame poročilo na znanje in sklene, da bo o tem poročal visokemu deželnemu odboru in visoki vladi.

f) Poročilo visoki c. k. namestniji o domačih rastlinah kot piči za svinje.

Poroča I. podpredsednik vitez pl. Plessing.

Poročavec priporoča visokemu c. k. poljedelskemu ministristvu od svinjerejskega odseka, oziroma od živinorejskega nadzornika Jelovška kot svinjsko pičo dosedaj z uspehom rabljene rastline, kakor cikorijo, rdečo deteljo kot one, ki bi se

morale pred vsem širiti in priporočati kot svinjska klaja.

Predlog je bil sprejet.

6. Nato se reši prošnja občin Ptuj in Sala za sejem.

7. Sklepanje o prošnji Dragotina Zupančiča na Ptuj v imenu pripravljalnega odbora za ustanovitev nove podružnice za Ptujsko okolico.

Poroča član O. O. Klammer.

Poročavec poroča, da je prijavi 88 kmetov svoj vstop in da se ni nobena podružnica ptujskega okraja izrekla proti tej novi podružnici. Ker je mestna podružnica izrekla mnenje, da ne pričakuje vstopa članov iz okolice in ker ta podružnica že leta sem zastaja, bi bilo vkljub temu, da se naj ne snujejo podružnice, ki segajo s svojim delokrogom ena v drugo, v teh razmerah priporočiti, naj se ustanovitev te nove podružnice za okolico Ptujja dovoli, seveda če bo občni zbor kmetijske podružnice to ustanovitev odobrila. Zato predlaga poročavec:

„Prošnji Dragotina Zupančiča in tovarišev za ustanovitev podružnice za Ptujsko okolico s sedežem v Rogoznici se ugotovi s pogojem, da smejo kmetje ptujске okolice kakor jih je volja pristopiti ali okoliški ali mestni podružnici.“

Predlog je bil sprejet.

8. Šlesko društvo za posredovanje pri delu pošilja prospekt o pogojih za posredovanje.

Poroča I. podnačelnik Henrik vitez pl. Plessing.

Predlog poročavca, naj se kmetje v družbinah listih opozorijo na to posredovalnico za delo z brezplačnimi inserati, se sprejme.

9. Poročilo o posvetovanjih in sklepih železniškega zborovanja v Gradcu, 13. novembra 1910.

Poroča glavni tajnik.

Njegovo poročilo se vzame na znanje in od visokega prezidija se naznani, da se je tam sklenjena rezolucija pred nedavnim poslala ekselenci gospodu železniškemu ministru.

10. Nato poroča član O. O. Klammer o prošnji žene družbinega sluga, Marije Marx, naj se ji zviša plača in predlaga, naj se ji zaradi dolgoletne zanesljive službe in splošne draginje zviša plača od 10 na 15 K mesečno.

Predlog je bil sprejet.

11. Podružnica Gnas prosi, naj se ji brezplačno prepusti 10 izvodov kmetijskega knjigovodstva.

Poroča glavni tajnik.

Z ozirom na to, da je imel O. O. z izdajo knjigovodstva v nemškem in slovenskem jeziku prav občutne izdatke in da je subvencija poljedelskega ministristva za knjigovodstvo razmeroma zelo majhna in z ozirom na to, da se daje za lastno ceno, priporoča poročavec, naj se podružnici naznani, da O. O. vsled pomanjkanja primernih sredstev žalibog ne more ugoditi želji podružnice.

Predlog je bil sprejet.

12. Poročilo knjigovodstva o nakupu in razdelitvi plemenske perutnine.

Glavni tajnik prečita poročilo knjigovodstva, iz katerega se posname, da sta deželni živinorejski nadzornik Jelovšek

in družbin knjigovodja perutnino razdelila ob določenih rokih. Žalibog se ni moglo dobiti dovoljno število perutnine. Nakupilo se je v celoti 325 petelinov in 372 kokoši in sicer 50 petelinov in 95 kokoši stare štajerske in 284 petelinov in 287 kokoši sulmodolske pasme. S stroški za nakup in pošiljanje so znašali izdatki za teh 716 repov perutnine 5395 K 24 v; od teh je prišlo iz kredita za razdelitev plemenske perutnine v znesku 5200 K, 5170 K 59 v, iz kredita, določenega za publikacije v znesku 500 K pa 224 K 65 v, torej skupaj 5395 K 24 v.

Razdelila pa se je perutnina, kakor sledi: na Gornje Štajersko je šlo 50 petelinov in 95 kokoši staroštajerske in 3 petelini in 3 kokoši sulmodolske pasme, torej skupno 53 petelinov in 98 kokoši; na Srednje Štajersko je šlo 132 kokoši in 102 petelina sulmodolske pasme, na Spodnje Štajersko pa 163 petelinov in 132 kokoši, tudi sulmodolske pasme. Nadalje so dobile plemenske postaje Waldegg, Welsberg in Schwanberg 7 petelinov in nemška sekcija deželnega kulturnega sveta na Češkem 1 petelina in 10 kokoši. Tako se je v celoti razdelilo 325 petelinov in 372 kokoši.

Kakor posnemamo iz došlih poročil, je plemenska perutnina prišla v posamezne postaje v dobrem stanu in so bili zaradi njene kakovosti vsi zadovoljni.

Poročilo se odobri in vzame na znanje.

13. Obvestila.

Pozivu davčne uprave v Gradcu, naj ji družba pošlje pravila, poročilo o poslovanju in računski zaključek, se sklene ugoditi.

Obvestilo visokega deželnega odbora, da ne more dajati brezobrestnih posojil za gnojišča in hlevske stavbe, tudi ne premij za zidarje in tesarje, se vzame na znanje.

Glede poročila o seji osrednjega konjerejskega sveta se sklene postaviti je na dnevni red prihodnje seje O. O. in prositi podpredsednika viteza pl. Plessinga, naj prevzame poročilo.

Odlok visokega deželnega odbora glede podelitve 40% doneska v znesku 7000 K za nakup 30 plemenskih telic vzhodnještajerske lisaste pasme za okraje Fehring, Feldbach, Fürstenfeld, Gleisdorf, Hartberg in Weiz, kakor glede podelitve 40% doneska v znesku 2000 K za nakup 9 telic muredolske pasme in 10 telic pingavske pasme za okraj Weiz, oziroma Kirchbach se vzame na znanje.

Od prezidija naknadno podeljeni dve srebrni kolajni podružnici Riegersberg za tamošnjo razstavo sadja se odobrita; zahvala podružnice za podeljenih 5 srebrnih kolajn in šest diplom se vzame na znanje.

Prošnji mišarja Antona Graßmugga v Sukdolu za podporo se ugotovi in se mu sklene podeliti podpora v znesku 50 K, na račun dotacije za pokončevanje škodljivcev sadnega drevja.

Odlok visoke c. k. namestnije o odredbah, ukrenjenih v svrhu povzdige kmetijstva v brežiškem okraju, se vzame na znanje.

Zahvalno pismo nemške sekcije deželnega kulturnega sveta na Češkem in hebske pašniške zadruge v Hebu za 1 petelina in 10 kokoši sulmodolske pasme se vzame na znanje.

Obvestilo visokega deželnega odbora o sporazumu z deželno komisijo za agrarne operacije in njih poslovanje od 1. februarja 1911 naprej se vzame na znanje.

Ekscelenca gospod načelnik poroča nato o uspehu svojega posredovanja v c. k. poljedelskem ministrstvu v smislu sklepa O. O. z dne 8. novembra glede izposlovanja za nakup bikov zaprosene izredne subvencije v znesku 30.000 K iz izrednega kredita za živinorejo; ministrstvo je prošnji ugodilo.

Se vzame na znanje in izreče ekscelenca za trud in uspešno posredovanje zahvala.

Proti zapisniku zadnje, 741. seje ni nobenega ugovora, zato ga predsednik proglasi za odobrenega. Prihodnja seja O. O. se določi na 10. januarja 1911 in nato se seja zaključí.

Zborovanja podružnic.

= **Podružnica Zakot pri Brežicah** ima svoj redni občni zbor dne 19. februarja 1911 ob 3. uri popoldne v Dobovi in sicer v gostilni gospoda Jožefa Cvetko. Dnevni red: 1. Nagovor in poročilo načelnika o delovanju podružnice v l. 1910. 2. Izvolitev odposlancev h glavni skupščini v Gradcu. 3. Morebitno predavanje naprošenega potovalnega učitelja. 3. Predavanje o II. vseavstrijskem zadružnem kongresu l. 1910 na Dunaju. (Predava gospod nadučitelj Josip Pečnik iz Kapel.) 5. Slučajnosti. (Med temi posebno sprejemanje novih članov.) Odbor kmetijske podružnice Zakot pričakuje, da se bodo kmetje, posebno oni, kateri spadajo v področje in delokrog podružnice tega občnega zbora polnoštevilno udeležili. Načelstvo.

= **Žalec** 26. januarja 1911. Pozor kmetovavci v Savinjski dolini! Vsled razglasa nove tovarne za sladkor v Zagrebu, glede pridelovanja sladkovne pese (repe), je naprosila kmetijska podružnica v Žalcu osrednji odbor kmetijske družbe v Gradcu, naj pošlje izvedenca, ki bi predaval o rentabiliteti tega podjetja. C. k. poljedelsko ministrstvo je vsled posredovanja kmetijske družbe v to svrhu določilo gospoda dra. Julijusa Olschowy, ki bo v nedeljo dne 12. februarja t. l. popoldne ob 2. uri v Hausenbichlerjevi dvorani v Žalcu predaval. Z ozirom na velikansko gospodarsko važnost tega prašanja, se vabijo vsi kmetovavci in drugi interesenti, da se udeležijo tega predavanja v lastnem interesu. Ker bo konsulent gospod dr. J. Olschowy predaval o tem predmetu le v Žalcu in Ptuju, vabijo se vse sosedne kmetijske podružnice: Celje, Št. Jur ob juž. žel., Vransko, Št. Martin na Paki, Velenje, Šmarje pri Jelšah i. t. d., da pošljejo k temu važnemu zborovanju svoje zastopnike.

Kmetijska podružnica v Žalcu:

E. Slanc,

F. Roblek,

t. č. tajnik,

t. č. predsednik.

= **Sv. Lenart v Slov. gor.** Tukajšnja podružnica c. k. kmetijske družbe štajerske priredi v nedeljo 5. februarja po rani službi božji kmetijsko zborovanje pri Sv. Lenartu. Na običajnem dnevnem redu je med drugimi stvarmi razpravljanje o oskrbovanju naših travnikov; govoril bo otem predmetu tajnik c. k. kmetijske

gosp. Franjo Holz. K obilni udeležbi vabi podružnično načelstvo.

= **Šmihel nad Mozirjem.** Vabilo k predavanju, katero priredi tukajšnja kmetijska podružnica v nedeljo dne 5. februarja ob 1/2 12. uri predpoldne v šolski sobi. Predaval bode gospod potovalni učitelj Franc Goričan o živinoreji. K udeležbi se vabijo vsi kmetovavci, udje in neudje.

Načelstvo.

= **Vučja vas.** Kmetijske podružnica priredi v nedeljo dne 19. februarja 1911 ob 2. uri popoldne zborovanje v šoli. O tej priliki predava deželni potovalni učitelj gosp. Pirstinger o zimskem in pomladnem opraviču v sadovnjakih in vinogradih; na razpravljanje pa pridejo tudi vsi oni zanimivi predlogi (zlasti o mostni tehtnici!), ki smo jih morali preložiti na občnem zboru. Pričakujemo tedaj obilne udeležbe. Za odbor: Cvetko, t. č. načelnik.

= **Kozjanska kmetijska podružnica** priredi v nedeljo dne 12. februarja t. l. ob 3. uri popoldne v gostilni gosp. Franca Guček v Kozjem občni zbor s sledečim sporedom: 1. Poročilo o delovanju v minulem letu. 2. Predavanje družbinoga tajnika o potrebi in koristi kmetijske združitve. 3. Volitev a) odbora, b) delegata za glavni zbor c. k. kmetijske družbe v Gradcu. 4. Pobiranje udnine. 5. Slučajnosti. K prav obilni udeležbi vabi odbor.

= **Št. Ilj v Slov. gor.** Tukajšnja podružnica c. k. kmetijske družbe bo imela v nedeljo 5. februarja t. l. ob 1/2 3 uri popoldne v gostilni gospe W. Steflitsch v Strihovcu svoj letošnji občni zbor, na katerem bo govoril gospod strokovni učitelj Krakofžik o času primernih agrarnopolitičnih prašanjih. Ker se bo zavzelo stališče glede draginje, zaradi katere navadno vsi krivijo kmete, je dolžnost vseh članov podružnice, da se tega važnega zborovanja polnoštevilno udeležijo.

Iz podružnic.

= **Št. Ilj v Slov. gor.** Udje naše podružnice se opozarjajo da je čas vposlajati reverze za nabavo merjascev z varščino 30 K in za plemenske ovne z varščino 20 K in to radi tega čim prej, ker se vrši nakup in dopošiljanje po tisti vrsti, v kateri se je vposlal reverz z dotično varščino. Kakor znano, razširja kmetijska družba velike bele plemenite svinje in ovne trdne koroške jezerske pasme. Tudi naročila za plemenske bike se že lahko izročé podružničnemu vodstvu; biki se izročé sprejemnikom s 40% subvencijo; reverzu se mora priložiti varščina 50 K, ki se potem všteje pri prispevku bikovega posestnika.

= **Št. Jur ob juž. žel.** 23. januarja 1911. Občni zbor kmetijske podružnice se je vršil dne 22. januarja t. l. ob 3. uri popoldne v gostilni Adama Kinzla. Predsednik podružnice gospod ravnatelj Bellé pozdravi zborovavce, ki so se v lepem številu zbrali. Tajnik agrarni inženjer Zidanšek poroča o delovanju podružnice v minulem letu. Podružnica šteje 88 udov, imela je 3 odbore seje in 7 kmetijskih zborovanj s poučnimi

predavanji, razdelilo se je 5 merjascev za pleme in 4 kokoši. Blagajnik, gospod nadučitelj Sivka poroča o premoženjskih razmerah podružnice. Nato prevzame besedo gospod ravnatelj Bellé in razpravlja o najvažnejših prašanjih za vinogradnika: o gnojenju, rezi in kopi. Njegovemu zanimivemu predavanju so poslušavci sledili z največjo pozornostjo in ga na koncu prosili še za marsikak koristen nasvet. — Za delegata h glavni skupščini sta bila izvoljena ravnatelj Bellé in odbornik gospod Jarnovič. Sklenilo se je, da se naj zastopata sledeča predloga: 1. „Gospodarski Glasnik“ naj se popularizira s tem, da se uvedejo vprašanja in odgovori, da lahko vsak ud dvakrat na leto zastonj inserira in da se po možnosti vpeljejo ilustracije. Izhaja pa naj list, kakor dosedaj, samo dvakrat na mesec. 2. Naj se uvede na kmetijski šoli v Št. Juriju tudi vinarski pouk. — Dobro bi bilo, ako bi tudi druge podružnice stavile enake predloge, v oči-gled njih važnosti. — Kot zadnja točka dnevnega reda je bilo izžrebanje kmetijskega orodja, ki se vršilo z veliko živahnostjo, saj so bili pa tudi dobitki jako lepi; n. pr. cepilni noži, vrtni noži, drevesna žagica, gnojne vile, koruzna robkalnica, 1 q Tomaževe žindre i. t. d.

= **Sv. Peter na Medvedovem selu.** Poučno zborovanje kmetijske podružnice Mestinje—Sv. Peter na Medvedovem selu v nedeljo dne 22. januarja v gostilni gospoda Ant. Smeha na Mestinju je bilo mnogoštevilno obiskano. Prišli so udje od Sv. Petra, Sv. Eme, iz Zibike, Sladke gore in Šmarja. Otvoril in vodil je shod podružničin predsednik kmet Štefan Inkret. Tajnik, župnik Gomilšek, je kratko poročal o lanskem občnem zboru kmetijske družbe, obširneje pa o treh predlogih naše podružnice, ki so bili vsi vsprejeti. Osrednji odbor je storil vse potrebne korake, da se prej ko slej izvršijo. Ti predlogi se tičejo uvedbe kmetijskega pouka za vojake, gospodinjskih tečajev na Južnem Štajerskem ter krepkejšega pospeševanja kmečke stanovske zavesti. Kmetijski pouk se bo najprej uvedel za poskušnjo pri domobranskem pešpolku št. 26 v Mariboru, kjer se je zanj že oglasilo 32 vojakov. Poročevavec pripomni, da je treba ta pouk razširiti tudi na ostalo vojaštvo, zlasti na pešpolke, kjer služi največ kmečkih sinov. Prvi šesttedenski gospodinjski tečaj na kmetijski šoli v Št. Juriju ob juž. žel. se je že vršil meseca septembra in oktobra in se ga je udeleževalo 14 kmečkih mladenk. Ljubezen do kmečkega stanu in do rodne grude mora v posebni meri gojiti že ljudska šola s primernim poukom. Osrednji odbor je z ozirom na naš predlog zopet podregal deželni šolski svet, da vendar enkrat prenaredi učni načrt za ljudske šole na kmetih v smislu tolikokrat izraženih želj kmetovavcev. Tak učni načrt že izdeluje deželni šolski svet. Vsi trije važni predlogi naše podružnice se torej gotovo izvršijo, kar bo velikega pomena za kmetijski napredek. Nadalje je tajnik poročal o uspehih dosedanjega delovanja naše podružnice. So kratkovidni udje, ki mislijo, da bi imeli le tedaj dobiček od podružnice, če bi za udnino 3 K vsako

leto vsaj 10 K nazaj dobili. Ali tako lepo število poučnih shodov, ki jih je že priredila podružnica, nič ne pomeni za kmeta? Seveda takih nezadovoljnejšev zastoj pričakuješ na poučne shode! Vsi zavedni udje pa so veseli, da so že toliko pouka prejeli. List „Gospodarski Glasnik“ ima tudi veliko koristnih navodil. Res je pač, da je še vedno premalo poljudno, po domače pisan, preveč nerazumljivih tujih besed je najti v člankih in tudi oblika še ni priročna za list, ki bi si ga naj koncem leta dal vsak ud vezati zavolj člankov stalne vrednosti. O tem se je že dvakrat razpravljalo na občnem zboru, toda sprejeti predlogi se še niso izvršili, kar pa bomo letos znova tirjali na občnem zboru.* Odkar deluje podružnica, se opaža veliko več smisla za napredek pri sadjereji in pri živinoreji. Samo letošnjo pomlad bodo udje posadili nad 500 sadnih drevesc. Tudi je podpora glavne družbe kaj lepa. Imamo že 10 vinogradniških in 5 drevesnih škropilnic, 13 požiralnih cevi, 5 trokarjev, 6 travniških bran. Na posestvu župnika pri Sv. Petru je zasajen vzoren sadovnjak. Doslej je dobilo 15 udov vsega skupaj 14 žlahtnih petelinov in 13 kokoši, da se povzdigne perutninarstvo. Dva uda sta dobila vsak po 22 K podpore za nakup travnih semen, eden 50 K. Devet udov je dobilo merjasca, eden bika po polovični ceni. Mnogi so močvirnate travnike drenažirali. Podružnica je oskrbela tudi pouk o čebelarstvu ter naročila že veliko raznih semen in umetnih gnojil, z uspehi so bili udje vsi zadovoljni. Podružnični odbor se je vestno trudil, da bi mogel kar največ ugodnosti priskrbeti udom. To bo storil tudi v bodoče. Zato naj bi vsi stari udje zvesti ostali podružnici, pristopili pa še mnogi novi! Po tem zanimivem poročilu se je pričel razgovor. R. Lipavec (Lemberg) je želel, naj se zopet odprejo sejmi. Trgovec Lešnik (Šmarje) je pojasnil vzroke zaprtja. Župnik Krajnc (Sladka gora) je predlagal, naj odbor podružnice prosi za odprtje sejmov, ker v šmarskem okraju ni slučajev slinovke. J. Pevec (Zibika) opominja ude, naj v bodoče ne kupujejo umetnih gnojil od agentov, katerim ni nič zaupati, ker itak vse oskrbi podružnica. Župnik Krajnc prosi, naj podružnica posreduje za strožje nadzorstvo živinskih barantačev, ki gonijo živino po cestah, da se zabrani trpinčenje in obolenje mnogih živali. Pevec (Zibika) prosi, naj se tudi podružnica potegne za to, da se čimprej začne delati potrebna okrajna cesta v Zibiko. Vipotnik (Sladka gora) omeni, da bi se naj v vsaki župniji naredilo s podporo dežele vzorno gnojišče, da si ga bo lahko vsak na mestu ogledal. Vzglede bo največ izdal. Vmes je dajal tajnik potrebna pojasnila. Pristopilo je ta dan več novih udov. Vsi stari udje se opozarjajo, da zaostalo udnino pa tudi za 1911 gotovo poravnajo do občnega zbora, ki se bo vršil v nedeljo 19. februarja v Smehovi gostilni in bo takrat imel poučni govor tajnik glavne družbe, gospod Fr. Holz.

Ko so še mnogi naročili semena in vplačali udnino, zaključil predsednik poučno zborovanje, ki je vse udeležence jako zadovoljilo.

= Iz Žalca. Kmetijska podružnica v Žalcu je imela svoj redni občni zbor dne 15. januarja t. l. v Hausenbichlerjevi gostilni v Žalcu. Navzočih je bilo blizu 100 kmetovavcev. Predsednik podružnice, državni poslanec gospod Fran Roblek otvoril občni zbor z običajnim pozdravom in prosil navzoče, naj sledijo z vso pazljivostjo današnjim razpravam. Iz tajniškega poročila (poročevavec nadučitelj E. Slanc) je razvidno, da je štela podružnica preteklo leto 126 plačujočih udov; vpisanih kot udje, pa udnine niso plačali, je bilo 33. Na koncu leta je izstopilo, oziroma se izčrtalo iz imenika 52 in pristopilo 21 novih udov, tako da šteje podružnica danes 128 udov. Mnogo kmetov še ne spozna in ne razume namena kmetijskih podružnic, katere delujejo v občni blagor kmeta, dasi podružnicam ni mogoče podati za to nizko udnino posameznim udom vsako leto izvanrednih ugodnosti. Vendar so iste, ako jih le hočejo udje izrabljati, dovolj velike, da bi si moral šteti vsak posestnik v častno dolžnost, da postane ud kmetijske podružnice, katera se vedno in povsod zavzema za koristi kmetskega stanu. Razven gospodarskega lista, ki ga dobiva vsak ud zastoj, zahtevajo nekateri, naj se jim udnina vsako leto v denarju ali blagu desetokrat povrne, sicer so mnenja, da se je hotelo kmeta samo oškodovati s tem, da se mu je izvabila udnina. Odbor je imel v teku leta 5 sej; priredilo se je 11 poučnih predavanj in demonstracij in sicer jih je imel 6 o kmetijstvu sploh potovalni učitelj gosp. Goričan, eno gosp. dr. Lampret o živinoreji in 4 o čebelarstvu gosp. šolski vodja Černej iz Griž. Kako malo zanimanje vlada med kmeti za poučna predavanja, če tudi predavajo na istih priznani strokovnjaki, kaže dejstvo, da se je moral kmetijski potovalni učitelj iz nekega kraja v Savinjski dolini vrniti, ne da bi predaval, ker ni prišel ne eden poslušavec, dasi se je predavanje pravilno razglasilo. Vsak stan se trudi, da se v svoji stroki kakor najbolj izobrazijo, samo kmet je dostikrat mnenja, da se mu ni treba nič učiti, da vse sam najbolje ve in zna. Podružnica je kupila za svoje ude po znižani ceni 6 merjascev, 30 q otrobov, kateri so se razdelili 60 udom, 40 q Tomaževe žindre in razno semenje. Brezplačno je dobila 6 parov kokoši. Kmetijska družba je poslala 30 K za nakup kmetijskega orodja za žrebanje, katero se je vršilo na dan občnega zbora. Visti namen je darovala slavna posojilnica v Žalcu 40 K, državni poslanec gosp. Roblek 20 K, gosp. L. Tratnik iz Zg. Ložnice 5 K in gosp. Vinko Steiner iz Gorice 5 K. Dobrodelnost nekaterih udov in trgovcev je omogočila, da je imela podružnica 53 dobitkov, med temi lep plug, verige, žage, nože, škarje i. t. d., katere so izžrebali dosedanji udje. Bodi izrečena vsem darovavcem za to prisrčna zahvala! Glavnega zborovanja kmetijske družbe v Gradcu sta se udeležila gospoda F. Roblek in Vinko Steiner in je slednji o istem na občnem zboru poročal. Za delegate za letošnji občni zbor kme-

tijske družbe v Gradcu se izvolijo gospodje F. Roblek, V. Steiner in L. Tratnik. Za namestnika nadučitelj E. Slanc. Namesto umrlega odbornika gosp. Jožefa Žigana se izvoli gosp. Jožef Širca, župan v Žalcu. Najvažnejše prošnje kmetijske podružnice na osrednji odbor kmetijske družbe v posredovanje so bile sledeče: 1. Naj se v okrožju podružnice zasadi vzorni vinograd z ameriško podlago; 2. naj se naprosi deželni odbor, da subvencionira v okrožju podružnice ležeči, novozasajen vinograd z ameriško podlago. Tozadevni prošnji se je ugodilo in je ud naše podružnice gosp. Franc Zupanc iz Migojnic posestnik subvencioniranega vinograda; 3. naj osrednji odbor posreduje pri deželnem odboru, da isti subvencionira stavbe vzornih hlevov; 4. naj dovoli kmetijska družba predavanja o čebelarstvu in poveri isto strokovnjaku gosp. šol. vodji Černej iz Griž, (se je ugodilo); 5. naj pošlje kmetijska družba izvedenca, ki bi predaval o rentabiliteti sajenja sladkorne pese. C. k. poljedelsko ministrstvo je to predavanje dovolilo in določilo gosp. dra. Julijusa Olschowy, ki bo v doglednem času o tem podjetju v Žalcu predaval; 6. sestavila in poslala se je osrednjemu odboru statistika pridelanih poljskih pridelkov. Rešile so se v teku leta še druge manj važne zadeve. o katerih se je poročalo in sklepalo pri odborovih sejah in so zabeležene v dotičnih zapisnikih. Marljivo delovanje podružnice je razvidno iz tega, da je sprejela podružnica v teku leta 198 dopisov in je tajništvo odposlalo 205 pisem. Iz blagajnikovega poročila (poročevavec gosp. Leopold Tratnik) se posname, da je imela podružnica to leto 564 K 83 v dohodkov in 490 K 90 v stroškov. Prebitek znaša torej 154 K 93 v. Za pregledovavca računa sta bila izvoljena gg. Petriček in Lednik, ki sta našla račun popolnoma v redu, na kar se isti odobri. Deželni živinorejski nadzornik gosp. Martin Jelovšek je v svojem eno uro trajajočem govoru razmotrival vzroke pomanjkanja goveje živine, priporočal, naj se kmetje skrbneje poprimejo živinoreje in posebno gledajo na dobre plemenice. Govoril je tudi o svinjereji in o raznih boleznih svinj ter povdarjal, da je vzrok teh spuščanje nedorasle živine in sorodstvo. Za povzdigo živinoreje je treba bikoreje, ki se naj ustanovi v okrožju podružnice. Končno je naštel razne varnostne naredbes, da se prepreči razširjanje kuge na gobcu in parkljih. Gosp. predsednik izreče predavatelju za izborna predavanja zahvalo vseh navzočih. Gosp. Vinko Steiner predlaga, naj se ustanovi za Savinjsko dolino podružnica konjerejske družbe. Na predlog gospoda Slanca se sklene, da skliče kmetijska podružnica shod, katerega se naj udeležijo vsi interesenti in na katerem bi predaval strokovnjak, ki bi dal v tej zadevi vsa potrebna pojasnila. Slednjič se je sprejela enoglasno od gosp. predsednika stavljena rezolucija, v kateri se protestira proti dovolitvi uvoza argentinskega in drugega inozemskega mesa v avstro-ogrsko carinsko ozemlje. Končno se gospod predsednik zahvali vsem navzočim za obilni obisk, našteje vse mnogostranske koristi, katere nudi kmetovavcem pristop h kmetijski podružnici, vabi, naj

* Predobro si je tega svest urednik in bo vpošteval težnje; volja je dobra, toda urednik sam pač ne more jamčiti za uspeh.

se poslužujejo vseh ugodnosti z večjim zanimanjem in v obilnejši meri kakor dosedaj. Povdarjal je tudi, da dela odbor kmetijske podružnice, čegar posli, posebno predsednikovi in tajnikovi so večkrat zelo veliki, popolnoma brezplačno, samo v to svrhu, da bi podružnica prosperovala, ter bi imeli vsi in vsak posamezni ud od nje kolikor največ dobička ter bi delovala vedno plodonosneje v korist svojih udov.

Ernest Slanc,

t. č. tajnik.

== **Kmetijska podružnica v Vučji vasi** je priredila 15. januarja redni občni zbor, ki se ga je udeležilo okoli 50 članov. Načelnik podružnice je po otvoritvi zborovanja pozdravil prisotne, posebej pa še slovenskega tajnika c. k. kmetijske družbe iz Gradca. Potem se je dalo na znanje poročilo načelnikovo, tajnikovo in blagajnikovo o delovanju in gmotnem stanju podružnice v prvem poslovnem letu. Iz prvega poročila sledi, da je bila vnema okoliških kmetovavcev za ustanovitev podružnice velika, kar so dokazali s številnim pristopom. Delovanje v prvem letu obstanka je bilo prav živahno; zborovanja so posečali razni strokovnjaki ter predavali o tej ali oni kmetijski panogi. Svojim udom je naročila podružnica po posredovanju c. k. kmetijske družbe bakrene galice, čilskega solitra, deteljnega in ruskega lanenega semena, pesinega semena, 3 subvencionirane merjasce, 3 peteline in 200 komadov kurjih jajec sulmodolske pasme za valjenje. C. k. kmetijska družba je podarila podružnici 40 K subvencije za nabavo travniške brane, brezplačno pa ji je naklonila 1 trsno in 1 drevesno škropilnico, nadalje 2 goltni cevi in 2 trokarja. Umetnih gnojil si še — razen čilskega solitra — udje doslej niso naročevali v večji množini, ker hočejo videti poprej uspeh raznih poskusov. V tekočem letu zaprosimo subvencijo še za eno travniško brano, posebej pa se priporočamo vsaj za eno drevesno in eno trsno škropilnico. Okrajna posojilnica v Gornji Radgoni je naklonila podružnici 10 K, posojilnica v Križevcih pa 25 K podpore, za kar zahvaljujejo blagima dobrotnicama. Prvo leto smo končali! Žal, da se nam jih je izneverilo par, ki so bili mnenja, da se bodo za bore 3 K že v prvem letu bogve kako „gmotno“ okoristili. A na njihova mesta so stopili v naše vrste drugi, stanovsko zavednejši kmetovavci, in takih je treba v naši organizaciji! Kvišku srca, in pokonci glavo! S krepko voljo, vstrajni in vneti za dobro stvar prestopimo v drugo leto ter se držimo tudi vnaprej gesla „Združenimi močmi!“ Tajnikovo poročilo pravi, da je priredila podružnica od 20. marca naprej skupaj 5 zborovanj. Predavali so gg. živinorejski nadzornik Jelovšek, potovalni učitelj Pirstinger in domači nadučitelj Cvetko o umni svinjereji, sadjarstvu, vinogradarstvu, kletarstvu in poljedelstvu. Poslušavcev je bilo vsakokrat povprečno 60. Hvalevredno je, da se zborovanj udeležujejo tudi gospodinje. Iz blagajnikovega poročila je posneti, da je imela podružnica 312 K dohodkov in 273 K 70 v izdatkov, tako da je preostanka 38 K 30 v. Blagovnega prometa je bilo poleg tega 641 K 73 v. Pregledovavca računov sta izjavila, da so v najboljšem redu. Ker je še treba za subvencijsko brano in nabavo raznih

potrebščin denarja, zato se je sklenilo, da znaša tudi za letos članarina 3 K, od česar se pošljeta 2 K c. k. kmetijski družbi v Gradec za „Gospodarski Glasnik“, 1 K pa ostane za podružnične potrebe. Tajnik c. k. kmetijske družbe, gosp. F. Holz, je govoril nato o koristih kmetijske združitve. Njegove besede so bile razumljive in iskrene, našle pa so tudi pot v srca. Razpravljal je n. pr., da imajo kmetovavci dandanes na ponudbo raznih koristnih sredstev, pa vse dobro in koristno se mora ljudjem takorekoč vsiljevati. Kmetovavci naj proučujejo kmetijske knjige in članke v kmetijskih strokovnih časnikih, ker mnogo znanja je dandanes treba za umno kmetovanje; radi naj hodijo poslušat raznih strokovnih govornikov, če se jim nudi prilika na zborovanjih kmetijskih podružnic. V te se naj združujejo sebi v korist in v jamstvo za obstanek kmetijskega stanu v borbi z oškodujočimi nekmetскими sloji. V taki organizaciji so močni, imajo pa tudi vpliv na zakonodajna oblastva. Zanimivim izvajanjem gospoda tajnika so navzoči sledili z odobravanjem. Za delegata na občni zbor c. k. kmetijske družbe v Gradcu dne 29. in 30. marca sta bila izvoljena načelnik Cvetko in načelnikov namestnik Fr. Zemljič, ekonom iz Murščka. Predlogi in nasveti o nabavi podružnične mostne tehtnice, uvedbi tehtnic pri mlinih, o napravi podružnične trsnice, oziroma vrbovega nasada i. t. d. so se radi poznega časa morali preložiti na prihodnje zborovanje dne 19. februarja. Izmed pritožb je uvaževanja vredna ona proti Guglovi trsni škropilnici, ki jo c. k. kmetijska družba svojim podružnicam oddaje sicer brezplačno, a radi nesolidnosti ni vredna denarja, ki ga družba za njo izda. Svetovati bi bilo, da se c. k. kmetijska družba obrne na drugo tvrdko. Načelnik se zahvali prisotnim za vstrajnost in zaključni občni zbor.

Kdo ne pozna?

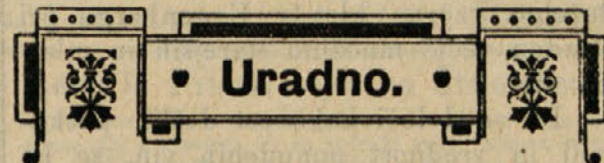
znamenja „pravega : Francka :“ „kavni mlinček.“

Pred zmotljivo-sličnimi zavoji drugih tovaren se varuj vsaka gospodinja! 475/10-4

Vposlano.

K pomladanskem gnojenju. Gnojenje našim kulturnim rastlinam se obnese le takrat popolnoma, če so vse potrebne rastlinske snovi primerno zastopane in sicer fosforjeva kislina, kalij, dušec in apno. Samo obsebi umevno se morajo navedene hranilne snovi za rastline v lahko sprejemljivi obliki podati; zlasti fosforjeva kislina se mora podati v obliki, ki je raztopna v vodi in kot taka se nahaja v „superfosfatu“. Uspeh naslednjega praktičnega poskusa kaže jasno, kaj premore res umno izvedeno umetno gnojenje z umetnimi gnojili. Posestnik Venčeslav Potuček v Pogledicah pri Bistrici ob S. je dosegel na pesičnato-illovni parceli (prej je bila na njej pesa) sledečih pridelkov: I. (nepognojeno)

1600 kg ječmena s 3120 kg slame; II. pognojeno s 300 kg superfosfata in 200 kg 40%ne kalijeve soli: 2320 kg ječmena s 4300 kg slame; III. pognojeno s 300 kg superfosfata, 200 kg 4%ne kalijeve soli in 140 kg žveplenokislega amonijaka: 3480 kg ječmena s 6800 kg slame. Preračunano na denarno vrednost proti nepognojeno parceli s fosforjevo kislino in kalijem pognojeno K 181.40, s fosforjevo kislino, kalijem in dušikom (amonijakom) K 503.60 ali po odbitju stroškov za umetna gnojila čisti dobiček K 131.25, ozir. K 411.45. Slične uspehe potrjuje cela vrsta kmetovavcev in to bo spodbudilo tudi druge k posnemanju v pametnem uvaževanju umetnih gnojil.

Objava

glede nakupa žrebcev iz zasebnih plemenšč v pokritje deželne potrebe.

Poljedelsko ministrstvo vabi vse konjerejce, da vsaj do konca aprila t. l. svoje žrebce, ki so na prodaj in za plemo sposobni z vlogo, ki mora biti z 1 K kolkovana, naznanijo naravnost pri poljedelskem ministrstvu.

Naznanjeni žrebci se bodo na to ogledali na licu mesta, ter se, če so sposobni, zapisali. Nakup se vrši na to v jesen po potrebi za dotično deželo in v kolikor bodo to dopuščala denarna sredstva. Žrebce, ki morajo biti popolnoma sposobni, bodo nakupovali od poljedelskega ministrstva pooblaščenih zastopniki zrebčaren v sporazumljenju z deželnimi strokovnjaki v konjereji. S tem pa, da če se je žrebec zapisal, njegovemu posestniku ostane roka še popolnoma prosta in si tudi ministrstvo varuje prostost, kupi ali ne kupi, četudi je žrebec brez vsake hibe.

Iz vsakega naznanila žrebčevega mora biti razvidno: njegov rodovnik, višina, barva, starost in cena, končno kraj, kjer se lahko ogleda; potomstvo žrebčevega mora iz postavno priznane listine biti razvidno tudi od očetove in matrne strani.

Ogledati eventualno nakupiti se morejo le tisti žrebci, ki so kot potomci žrebčarne dovršili tretje, kot čisti hladnokrvni drugo leto.

Na naznanila žrebcev pod navedeno starostjo se ne bo oziralo. Zaposnela naznanila pridejo le tedaj v vpoštev, če bi število pravočasno naznanjenih ne zadostovalo.

Na Dunaju, meseca januarja 1911.

Od c. k. poljedelskega ministrstva.

Važno za konjerejce.

Ker se c. k. domobranskemu ministrstvu ni prijavilo na izdan poziv zadostno število kobil za nakup, se bodo tudi v letošnji jeseni vršili po Štajerskem javni nakupi plemenskih kobil. Nakupljene kobile ostanejo v posesti posameznih kmetovavcev, ki so jih prodali. Kdor ima kaj primerne za prodati, naj javi to vsaj do 5. februarja 1911 pri svojem c. k. okrajnem glavarstvu, ki je o tem nakupu natančneje poučeno.

ZADRUGA.

Poročila zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem, r. z. z. o. p.
Gradec, Franzensplatz št. 2.

I.

Poročila glede blagovnega prometa Zveze.

1.

Nakup vina za štajersko deželno vzorno klet Zveze gospodarskih zadrug.

Zveza namerava nakupiti za svojo deželno vzorno klet v Eggenbergu pri Gradcu večjo množino starejših in mlajših vin.

Da se določi kakovost došlih poskusenj in vrednost ponudjenih vin, se bo vršila 17. februarja t. l. seja posebne cenilne komisije.

Zato vabimo vse naše člane, naj nam pošljejo ponudbe vina do **15. februarja** t. l.

Ponudbe, ki se morajo naslovljati na zvezino pisarno v Gradcu, Franzensplatz 2/I, morajo obsežati:

1. Ime in bivališče prodajavca.
2. Množino, vrsto, pogorje, vinorodni okraj in letnik ponujanega vina.
3. Cena za liter od oddajne postaje brez soda.
4. Ime oddajne postaje.

Od vsake ponujane vrste vina se morata poslati 2 zapečatani poskušnji v najmanj pollitrskih steklenicah, dobro spravljene v zabojih, najpozneje do 15. februarja t. l. kletarski upravi Zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem v Eggenbergu pri Gradcu poštnine prosto.

Na vsaki steklenici z vzorcem mora biti nalepljen listič, na katerem mora biti zaznamovano ime ponujavca, vrsta in letnik vina. Na vzorce brez tako opremljenih lističev se ne moremo ozirati.

Na željo posodi Zveza sama brezplačno lesene pušice s tremi steklenicami po pol litra vsebine.

Komisija preišče kakovost vina in mu določi pravo vrednost. V dvomljivih slučajih se vino kemično preišče in ne popolnoma zanesljivo od nakupa izloči, ker se kupuje samo popolnoma pristen naraven pridelek.

2.

Erarični otrobi.

C. k. poljedelsko ministrstvo nam je z dopisom z dne 10. januarja t. l. št. $\frac{633}{8}$ naznanilo, da se je od otrob, dobljenih v letu 1911 pri vojaških oskrbovališčih v Gradcu in Mariboru ob D. nakazalo Zvezi gospodarskih zadrug in sicer:

1. Od c. in k. vojaškega oskrbovališča v Gradcu kakih 534 q čistih eraričnih rženih otrobov, dobavljivih v mesečnih partijah od februarja do aprila 1911.

2. Od c. in k. vojaškega oskrbovališča v Mariboru ob Dravi kakih 70 q čistih eraričnih rženih otrobov in 247 q čistih eraričnih pšeničnih otrobov, dobavljivih v mesečnih partijah od februarja do junija 1911.

Ceno za otrobe določi c. in k. vojaška intendantca II. kora na Dunaju vsak mesec; znašala bo od postaje polovico cene, ki jo bo imel prvo soboto vsakega meseca na dunajski borzi 1 q otrob in k temu bodo še prišli stroški za vlaganje, ekspedicijo in privoz.

Vreče da na razpolago Zveza in si jih zaračuna za lastno ceno.

Ker so velike težave in pomote, če pridejo tuje vreče, ne morejo naročniki dobiti otrobov v lastnih vrečah.

Na željo visokega c. k. poljedelskega ministrstva lahko dobé v prvi vrsti otrobe tisti člani, ki so jih lansko leto v kmetijstvu zadele kake nezgode.

Došla naročila se zaznamujejo le neobvezno; Zveza ne more prevzeti nikake odgovornosti glede množine in časa dobave.

Vsak naročnik mora njemu nakazano množino otrobov prevzeti tudi pozneje in ne samo ob času, ko si jih želi.

Če se kaka pošiljatev ne sprejme, sme Zveza ž njo prosto razpolagati in zahtevati od naročnika povrnitev svojih stroškov, ki so ji vsled tega nastali.

Pri naročilu mora naročnik izjaviti, da so mu pogoji naročevanja znani in da se ž njimi strinja.

Naročila se nam morajo poslati najpozneje do 8. februarja t. l. potom naših članic, kmetijskih zadrug in društev, rajfajznovk ali c. k. kmetijske družbe, oziroma njenih podružnic.

Naročila pod 500 kg se ne izvršujejo.

3.

Močna krmila.

C. k. kmetijska družba na Dunaju je sklenila ustanoviti tvornico močnih krmil, za katerih sestavo in kakovost jamči ime družbe.

Miškušamo uvesti te izdelke in ponujamo prosto pri odvetju malih množin: palmovo melaso . . . . . 16 K 25 v palmovo in kokosovo melaso 16 „ 46 „ otrobovo melaso . . . . . 14 „ 25 „ za 100 kg brutto za netto z vrečo od južnega kolodvora v Gradcu, netto kasa.

Za naročila v celih vagonih dajemo posebne oferte.

Na željo radi naznanimo sestavo teh močnih krmil in pošljemo vzorce na ogled.

Povdarjamo še enkrat, da se ti izdelki nikakor ne smejo zamenjati z enakimi izdelki drugih tvornic in pričakujemo cenjenih naročil.

III.

Zadružna vnovčevalnica za živino in mleko pri Zvezi gospodarskih zadrug v Gradcu, Franzensplatz 2.

1.

Posredovanje pri teletih za plemo.

Da omogočimo kmetom, ki lahko redijo živino, nakup plemenskih telet, na-

meravamo pri naši vnovčevalnici ustvariti tudi posredovalnico za nakup in prodajo plemenskih telet.

V ta namen vabimo vse one kmetovavce, ki potrebujejo plemenska teleta in one, ki se ne pečajo z rejo plemenske živine in ki prodajajo zato svoja teleta, ker jih ne morejo drugače porabiti, mesarjem, naj nam pošljejo svoje ponudbe, oziroma prašanja.

Zveza pričakuje, da bodo živinorejci to ustanovitev dejanjsko podpirali s pridnim naročevanjem in ponodbami, saj je ustvarjena v njihovo korist.

Naročila in ponudbe kakor vsa prašanja v tej stvari se naj pošljejo z natančno navedenim imenom, bivališčem in poštno in železniško postajo „Vnovčevalnici za živino pri Zvezi gospodarskih zadrug na Štajerskem“, Gradec, Franzensplatz 2/I.

2.

Posredovalnica za prodajo plemenske in vprežne živine.

Pregled ponudeb in prašanj za 1. februarja 1911.

Pozor!

Od Zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem ustanovljena posredovalnica za prodajo plemenske in rabne živine priobčuje spiske ponudeb in zahtev za plemensko in rabno živino (govedo, svinje, ovce, koze), da lahko stopijo interesi med seboj v direktno tržno zvezo.

Niti kupec niti prodajavec nista s svojo prijavo obvezana, da bi morala živino prodati ali kupiti le s posredovanjem Zveze; to jima je popolnoma prepuščeno na prosto roko.

Delovanje posredovalnice in prejem ponudeb sta popolnoma brezplačna. Pač pa morajo vsi, ki se poslužujejo Zvezine posredovalnice, Zvezi nemudoma naznaniti, če so pripravljeno živino že prodali ali iskano kje drugje kupili.

Posredovalnica ne prevzame za pravilnost podatkov v ponodbah in glede zanesljivosti in poštenosti posameznih strank nobene odgovornosti. Kupcem se priporoča, naj vprašajo z dopisnico, ali je živina še na prodaj, predno se peljejo k ponjavcu.

Zaradi formularjev za prijave in sploh vseh stvari, ki zadevajo označeno posredovalnico, naj se interesi obrnejo naravnost na Zvezo gospodarskih zadrug v Gradcu, Franzensplatz 2/I.

Ponudbe:

Alojz Brauchart v Ivnici, pošta Zeleni Travnik, 15 štiri do pet let starih molznih pincgavk, 6 petletnih pincgavskih, po 700 kg težkih, za pitanje primernih volov;

Janez Lorenz, Groß-Wilfersdorf, okr. Fürstenfeld, 2 leti starega, 450 kg težkega bika;

Razglas

glede oddaje

subvencijskih ovnov

koroske jezerske pasme.

Ovni se bodo oddajali, kolikor jih bo na razpolago, primernim planinskim rejam po 20 K.

Prošnjiki jih morajo pravilno in redno krmiti in gojiti, ter jih za malo odškodnino dajati tudi drugim rejam na razpolago.

Lastnik jamči za ovna, dokler ni star dveh let, nakar preide popolnoma v njegovo last.

Poslali se bodo najbrže v aprilu ali maju; naročnik mora plačati voznino iz Solčave, postaja Železna Kaplja.

V Gradcu, 1. januarja 1911.

Od osrednjega odbora c. k. kmetijske družbe na Štajerskem.

29-W

Proti kugi v gobcu in na parkljih se priporoča

Matalé

kot najboljšo, brzo učinkujočo sredstvo, ki nima ne vonja ne postranskih škodljivih posledic. Po 48 urah začne živina zopet jesti in daje zopet navadno množino mleka. Preskušeno pri c. in k. najvišjih famil. posestvih v Holiču. 1 steklenica, ki zadostuje za 2-3 živinčeta stane K 3-50.

Glavni odpošiljatelj: Lekarnar OTON LENK v Holiču pri Hodoninu, Ogrsko. 42-3

Svetovno mojstrstvo v urarski industriji končno pridobljeno!

Ker sem prevzel samoprodajo elegantno tankih amer. švicarskih 14-karatn. zlat. duble žepnih ur, mi je mogoče prodajati iste po K 4.90. Ure imajo dobro 36 ur tekoče kolesje na anker „Speciosa“ in so električnim potom s čistim zlatom pozlačene. Garantiram 4 leta za natančni tek. 1 komad K 4.90, 2 komada K 9.40.

Vsaki uri se pridene zastoj fino pozlačena verižica. Brez vse rizike, ker na željo zamenjam ali pa vrnem denar. Pošiljam po poštne povzetju. 63-6

P. Buchbinder, Krakov, Öst. St. 106.

Ge Kometovi mlini

so dandanes najboljše za dobivanje debele in fine molve, ker so opremljeni s Hellerjevimi umetnimi mlinškimi kamni, kojih ni treba nikdar ostriti in kojih kakovost je nepreosljiva. Priporočamo nadalje brusne kamne vsake vrste v najboljši kakovosti.

Prva tovarna za umetne mlinške kamne in gradnjo mlinov v Sandovu pri Češki-Lipli.

Komanditna družba E. J. Heller. Iščo se zastopniki. 415b/10-24

Razglas

glede oddaje

subvencijskih merjascev.

P. n. člani bodo dobili iz plemenskih vzrejaljšč c. k. kmetijske družbe po meri sredstev, ki so na razpolago, subvencijske merjasce, če bodo poslali pravilno izpolnjene reverze s 30 K za vsakega merjasca potom naših podružnic najpозnejše do 15. marca t. l.

Prošnjiki morajo merjasce pravilno krmiti in gojiti, vpisovati vsak skok in oddajati merjasca za malo odškodnino (ne nad 50 v) tudi za druge prasice na razpolago.

Za merjasca jamčijo, dokler ni star popolnoma 2 leti, na kar preide popolnoma v njihovo last.

Redoma se lahko nastavi v vsakem kraju le po en merjasec, če pa jih je potreba več, mora podružnica to potrditi.

V Gradcu, 1. januarja 1911.

Od osrednjega odbora c. k. kmetijske družbe na Štajerskem.

28a-W

Superfosfati

rudninski in živalski, so preskušeno najzanesljivejša in najcenejša fosforjeva gnojila za vsakovrstno

zemljo.

Vsebinsko strogo zajamčena! Jamči najhitrejšo učinkovanje in najbogatejšo pridelke!

Za spomladno setev neobhodno potrebno! Nadalje ponuja amonijakove, kalijeve, solterne superfosfate iz vseh skladišč za umetna gnojila in pri trgoveh z umetnimi gnojili, kakor po kmetijskih družbah in zadrugah. Pisarna v Pragi, Příkopi 17.

Višjega štabnega zdravnika in fizika dr. Schmida zaozenito

olje za sluh

odstrani hitro in temeljito nastalo gluhotu, tečenje iz ušes, šumenje po ušesih in naglušnost tudi ako je že zastarano. Steklenica stane 4 krone s navodilom o uporabi. Dobiva se samo v lekarni

Apotheke „zur Sonne“, Gradec, Jakominiplatz 24.

291/10-10

Razglas

glede oddaje izvirnega ruskega lanenega semena po subvenciji.

S podporo visokega c. k. poljedelskega ministrstva je osrednjemu odboru tudi letos omogočeno oddajati izvirno rusko laneno seme po znižani ceni 42 v kilogram.

Naročila od štajerskih kmetovavcev sprejema, če se takoj in ob enem nakaže tudi denar, pisarna c. k. kmetijske družbe v Gradcu, Stempfergasse 3, a jih ne izvršuje obratno, ampak kadar jih je več skupaj.

Če se potrebuje manj ko 5 kg, naj se ob enem naroči tudi za kakega soseda. Prosimo za točni naslov, pošto in železniško postajo.

V Gradcu, 16. decembra 1910.

Od osrednjega odbora c. k. kmetijske družbe.

507/10-W

Mayfarthov „DIABOLO“-separator

je brezdvomno najboljši posnemalnik za mleko.

Posname čisto kakor se le more želiti. Izboljšana konstrukcija. Velik uspeh. Miren in lahek tok. Trpežna in močna sestava. Zablantenje izključeno. Cene nizke. Čisto delo. — Cene: „Diabolo“ št. I., ki posname v 1 uri 125 / 125 K, „Diabolo“ št. II., ki posname v 1 uri 220 / 240 K.

Dobiti pri Ph. Mayfarth & Co.

Tovarna za kmetijske in obrtniške stroje z livarnami z železom Dunaj, II., Taborstraße št. 71. — Iščo se zastopniki in predprodajalci proti visoki odškodnini. 478/10-5

Štajerska in slavonska

slivovka

konjak, tropinovka in brinovec, najboljših kakovosti iz lastne žganjarne. Raznovrstni cveti, jamajka-, kuba- in domači rum. Najfinejši likerji, pridobljeni potom destilacije. Posebnost: Eckertova „Edelraute“. Največja izbira v ruskih in kitajskih čajih. Vinski jesih. Jesihov cvet. 421a/10-6

G. in kr. dvorni zalagatelj: Albert Eckert, Gradec

Zaloga: Murplatz št. 6, nasproti lekarne „Pri zamorcu“.

Slabe skušnje pri gnojenju s kalijem

so izključene, če se dolgi zimski večeri porabijo v to, da se naredi

načrt in proračun o gnojenju.

Na to se naroči pravočasno kalij in si zagotovi popoln uspeh, kojega prinese za naše njive in travnike toliko važno kalijevo gnojilo.

Kajnit in 40% na kalijevo sol

je na prodajo pri kmetijskih zadrugah in podružnicah c. k. kmetijske družbe štajerske, kakor pri Zvezi kmetijskih zadrug na Štajerskem (Gradec, Franzensplatz št. 2) po izvirnih cenah in pogojih kalijevega sindikata.

Pojasnila in nasvete o porabi vsakojakih umetnih gnojilnih se dobé brezplačno pri g. Francu Mulec v Ljubljani, Turjaški trg št. 3.

28-W

Brzoparilniki za krmo „ALFA“

so najboljši!

494/10-6

Velika prihranitev na času, na kurivu in najboljša krma, to so njega največje prednosti!

Zahtevajte cenike! — Dopisuje se slovensko!

Delniška družba ALFA SEPARATOR Dunaj XII.

